

Svendborgs ynglende Råger, opdatering 2025

Mine systematiske optællinger i Svendborgs Rågekolonier lige siden 2004 viser, at ynglebestanden er mere end halveret siden 2009, hvor den toppede med 1512 par. I 2025 er der 709 par. Antallet af kolonier er 19, men antallet af reder i kolonierne er generelt faldet. Her ses et gennemsnitligt fald på 40 % og flere tidligere store kolonier står nu tomme. Trods nedgangen i bestanden er afskydningsstallet stadig højt. Der er dog vist politisk vilje til, at nu må bestanden ikke falde yderligere.

Endnu en ynglesæson er overstået for Svendborgs Råger og endnu et år fortsætter den faldende tendens. 22 ynglesæsoner er gået siden jeg indledte mine systematiske optællinger af reder i de svendborgensiske Rågekolonier. Det var dengang i 2004, før den nuværende Svendborg Kommune (417 km²) havde indlemmet Egebjerg og Gudme Kommuner. Det skete i 2007. Mine optællinger dækker fortsat kun Svendborgs oprindelige 173 km². Inddrager altså ikke Egebjergs 124 km² og Gudmes 120 km². Det sker praktisk for sammenligningens skyld, men så sandelig også for at opgaven fortsat skal være overkommelig. Mine optællinger skønnes dækkende og foretages ud fra daglige cykelture i det tidlige forår førend træerne får blade. Rågens redetræer er nemlig næsten uden undtagelse løvfældende.

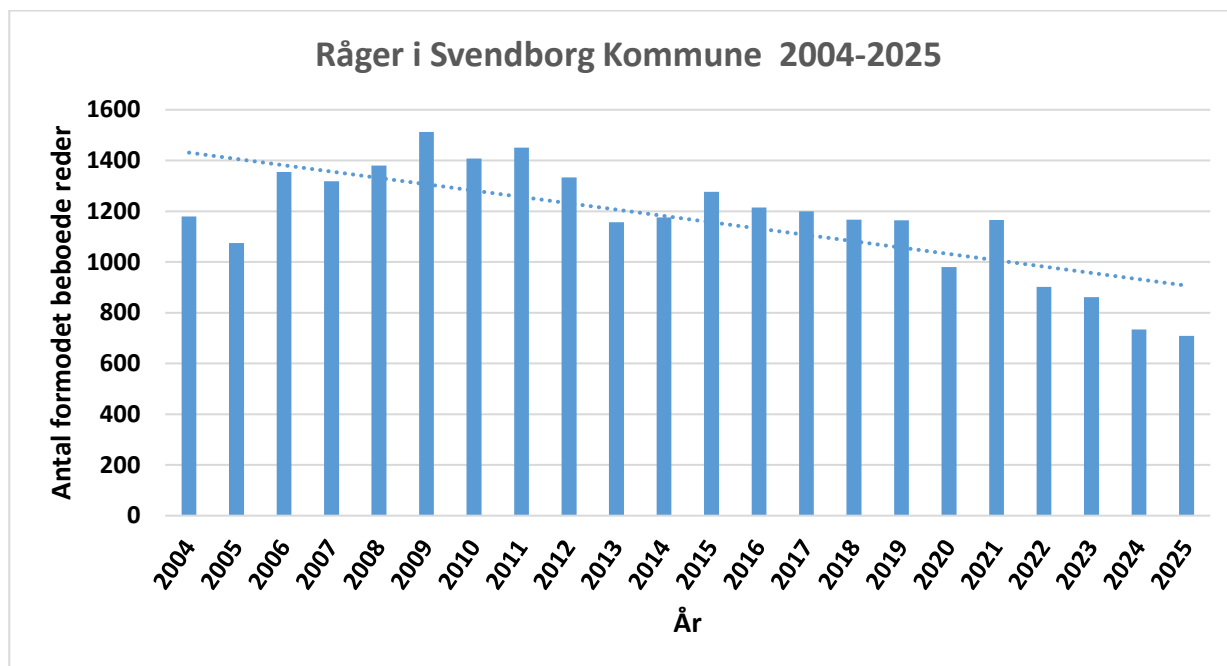
Mine besøg og optællinger indledes i marts førend træerne får blade, hvilket sikrer frit udsyn til rederne. Her fra kolonien i Braten Skov den 14. marts. Det ses, at rederne er besat. Foto: Niels Andersen.

Optællinger i Rågekolonierne

I 2025 påbegyndte jeg min gennemgang allerede den 20. marts. Jeg var færdig efter en intens uge med besøg ved 61 nuværende og tidligere kolonier. Af de oprindelige 20 kolonier fra 2004 er i 2025 kun 8 stadig beboede, så mange nye må være kommet til, da antallet af kolonier er forblevet omkring de 20. Alle tidligere kolonier tjekkes, da det ofte sker, at en forladt koloni bliver genbesat efter flere års fravær. Alle

lokaliteter og antallet af ynglepar er opregnet på en side til sidst i denne 2025-opdatering. Her ses også det gennemsnitlige antal ynglepar pr. koloni for hvert af de 22 års optællinger.

Det er således en forventningsfuld tid, når "arbejdet" går i gang, men sandelig også dejlige genbesøg, hvor mange af forårets tilbagevendende milepæle i naturens dagbog ses og høres. Med Rågens livsbekræftende og monotone stemme som lydtapet. Nedenstående figur viser udviklingen over de 22 års Rågetællinger, siden 2009 med faldende tendens og siden da, er der sket en halvering.

Figuren viser det skønnede antal af ynglepar i de svendborgensiske Rågekolonier over de seneste 22 år. Optællingerne baserer sig på antallet af formodet beboede reder. Ordet "formodet" er nødvendigt, da alle reder befinder sig i højt til vejs i trækronerne og derfor ikke lader sig kontrollere for indhold.

Det lader sig ikke gøre fra jorden at kontrollere rederne for beboet/ubeboet, da redernes indhold oftest befinder sig i 10-30 meters højde. Jeg har dog efterhånden -efter gennem årene at have optalt mere end 25.000 reder- lært at afgøre, hvornår en rede er aktiv og beboet. Foto: Niels Andersen.

Redetræer

Ved mine besøg noterer jeg, hvilke træer Rågerne har valgt som redeplacering. Og her er bøgen stadig det foretrukne redetræ, men andelen er vigende og sammen med ahorns stigende benyttelse, findes ¾ af samtlige svendborgensiske Rågereder i disse to træarter. I alt har 14 forskellige træarter været benyttet i perioden.

Tabel over antallet i reder fordelt på træarter i udvalgte år fra 2016 til 2025. Selvom bøgen stadig er det foretrukne træ til redeplaceringen, ses dens andel at være vigende. Andelen af ask har været faldende i perioden. Mange asketræer er fældet i perioden som følge af asketoptørre. Ahorn har vist stigende betydning som redetræ og fylder nu som det næstvigtigste redetræ lige så meget som de sidste syv. Der har i hele perioden (2004-2025) i alt været benyttet 13 forskellige slags træer, heraf er kun to nåletræer.

	2016	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%	2025	%
Bøg	888	73	660	67	785	67	501	56	451	52	372	51	352	50
Ask	164	14	65	7	57	5	70	8	47	6	43	6	32	5
Ahorn	67	6	127	13	109	9	241	27	248	29	187	26	187	26
Eg	44	4	74	8	132	11	44	5	57	7	25	3	39	6
Rødel	27	2	33	3	56	5	27	3	41	5	85	12	51	7
Birk	13	1	10	1	15	1	7	<1	10	1	8	1	33	5
Lind	8	1	5	<1	6	<1	8	<1	5	<1	4	<1	5	<1
Lærk	5	<1	7	1	5	<1	4	<1	2	<1	4	<1	3	<1
Spidsløn													7	1
Rødgran	2	<1												
Kirsebær			2	<1										
Poppel											5	<1		
Pil											1	<1		
I alt	1213	100	980	100	1165	100	902	100	861	100	734	100	709	100

Jeg noterer også hvert år det største antal af reder i enkelttræer. I næste lille tabel vises det maksimale antal reder, jeg har noteret de seneste fire år et enkelt træ. Her løber bøgen normalt også af med sejren.

Tabel over det største antal reder i enkelttræer, jeg har noteret de seneste fire år.

Træart	Bøg	Eg	Lærk	Birk	Ask	Lind	Ahorn	Rødel	Poppel	Spidsløn
Største antal i enkelttræ 2022	13	7	2	3	10	8	14	3		
Største antal i enkelttræ 2023	17	7	2	3	10	5	8	3		
Største antal i enkelttræ 2024	15	5	3	2	7	4	8	5	2	
Største antal i enkelttræ 2025	13	5	3	3	5	5	5	7		2

Regulering

Rågen er den eneste fugl herhjemme, hvor beskyddning er tilladt i yngletiden. Og det selv om den slet ikke har en jagttid. Det foregår i stedet under overskriften regulering, og således er det tilladt at skyde ungerne, når de udvoksede forlader selve reden før flyvefærdighed. Så selvom Rågen ikke har nogen jagttid, er det efter en skriftlig tilladelse fra Naturstyrelsen muligt at "regulere" ved at skyde ungerne på redekanten. Det må ske i perioden **1. maj til 15. juni**. Der bliver i Danmark skudt mellem 65.000 og 110.000 af denne fredede fugl. Tallets størrelse afhænger af, hvor man søger oplysningerne og hvordan indberetningen sker.

Der er to grunde til reguleringen, dels påståede skader i forhold til landbruget ved fouragering på nysåede marker med korn eller majs, dels at Rågens stemme påstås at påvirke befolkningens sundhed.

Selvom Rågen ikke har nogen jagttid, er der to grunde til, at fuglen må beskydes, eller reguleres, som det hedder. I landbruget kan den gøre skade på nysåede kornafgrøder. Her ses, at man anvender drastiske metoder for at holde Rågerne væk fra marken. Foto: Niels Andersen.

Den anden grund er Rågens stemme, som for nogle mennesker påstås at påvirke deres sundhed. Her råber Rågen sit navn ud, og det giver den livstruende problemer. Foto: Erik Thomsen.

I Svendborg Kommune foregår reguleringen selvfølgelig også. Jeg har siden 2014 (med undtagelse af 2017) hvert år af kommunen fået indsigt i reguleringstallene. Reguleringen er i Svendborg delegeret ud til Jægerråd Svendborg, hvor flere lokale jagtforeninger er med, fx Thurø, Svendborg, og Gudbjerg og Omegns Jagtforening. Men også flere private reguleringsgrupper tager del i nedskydningen. Tallene har omfattet de gamle Gudme og Egebjerg Kommuner, der siden 2007 med storkommunens etablering nu også indgår i Svendborg Kommune. Da der er flere jagtforeninger involveret, kendes deres tal ikke. De reelle tal formodes derfor at være højere, da fx reguleringen i flere store kolonier ikke er med, fx Tankefuld-skoven (indtil 2021). Jeg har selv beregnet, hvilke tal, der hidrørte fra mit optællingsområde og i de kolonier, jeg

optalte. Det er vist i skemaet herunder. Der er derfor også medregnet de kolonier, der ikke er kommunal ejendom.

År	Kolonier	Reder	Reguleret i alt/ Svbg	Pr rede	Deltagere
2014	21	798	778/ 605	1,0	28
2015	11+	874	1113/ 511	1,3	-
2016	20	691	934/ 631	1,4	44
2017	Ingen oversigt				
2018	21	1162	1309/ 896	1,1	37
2019	22	690	788/ 506	1,1	35
2020	17	654	672/ 381	1,0	35
2021	15	662	983/ 572	1,5	38
2022	10	652	1173/ 629	1,8	40
2023	11	877	1635/ 558	1,9	44
2024	12	838	1620/ 570	1,9	43
2025	4	261	412/ 274	1,0	ukendt

Rågeregulering i Svendborg Kommune 2014-2025. Tallene omhandler de berørte kolonier, som Svendborg Jægerråd har indberettet fra i deres årlige regulering. Alle sorte tal er bruttotal. Med orange har jeg isoleret netttotal i gamle Svendborg Kommune = tal fra kolonier, jeg dækker. Forskellen mellem de to tal begrundes af regulering udenfor mit undersøgelsesområde, i 2025 fx ved boldbanerne i Oure. Indberetningen sker normalt efter 15. juni til Svendborg Kommune.

Ændret reguleringspraksis?

Fra 2024 til 2025 falder tallene betydeligt. Et fald, som kan være begrundet i ændret reguleringspraksis eller ændret oplysningsprocedure fra kommunen.

Jeg sender hvert år min årlige optællingsrapport til Svendborg Kommune, både til de relevante embedsfolk og politikere. Sidste år kom min rapport på dagsordenen (4. oktober) i Teknik og Miljøudvalget under punktet Rågebekæmpelse på kommunale arealer. Direktionens indstilling var: "At godkende, at rågebekæmpelsen reguleres, så bestanden forsøges holdt på det nuværende niveau på de kommunale arealer".

År	Antal lokaliteter	Reder	Reguleret	Pr rede
2014	11	x	530	-
2015	11	526	653	1,2
2016	12	431	614	1,4
2017	11	415	326	0,8
2018	10	381	339	0,9
2019	9	391	348	0,9
2020	9	338	323	1,0
2021	7	404	464	1,1
2022	5	304	505	1,7
2023	5	338	472	1,4
2024	5	354	661	1,9
2025	5	327	412	1,3

Til sagsbehandlingen havde kommunen udarbejdet den tabel til venstre, som viser antal lokaliteter, reder og skudte rågeunger på **kommunale arealer** i perioden 2014-2024. Jeg har tilføjet kommunens oplysninger fra 2025. Tabellen supplerer min egen opgørelse og viser et gennemsnitligt reguleringstal på 470 skudte Rågeunger for alle 12 år. Ikke meget forskelligt fra de 412 i 2025. Sagsfremstillingen gav i øvrigt følgende oplysninger: "Svendborg Kommune har i mere end 20 år reguleret rågebestanden på kommunale arealer, primært i skove.

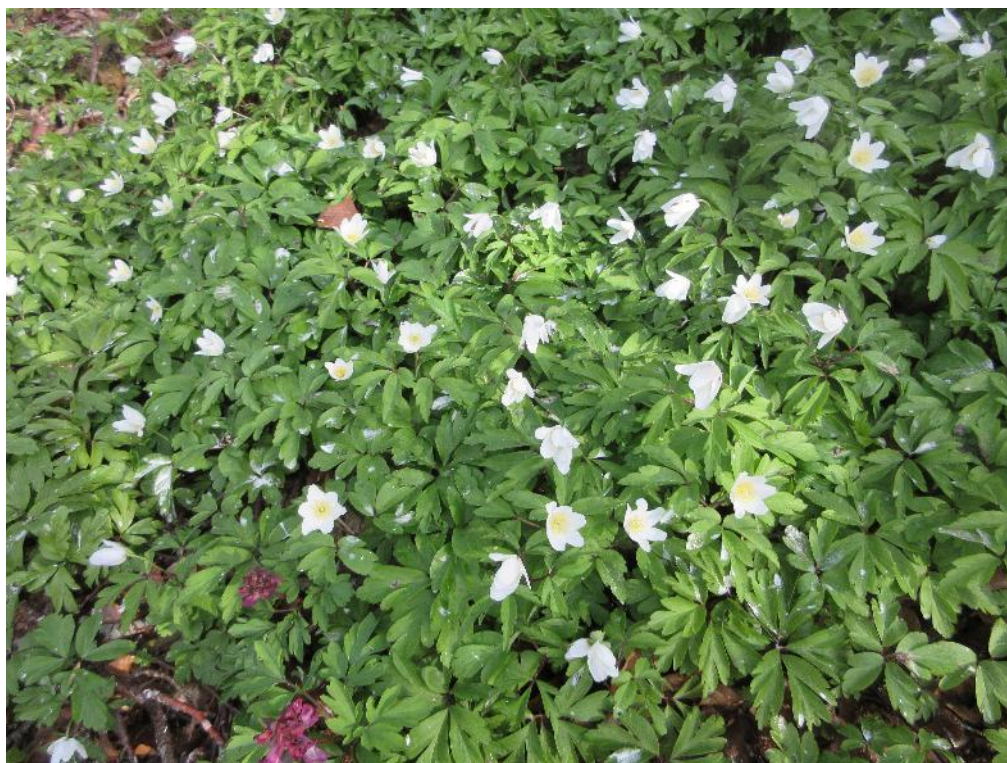
Reguleringen sker ved skydning af rågeunger, når de forlader reden i perioden 1. maj – 15. juni. Rågen er en fredet fugl, og der skal søges dispensation til skydningen hos Naturstyrelsen. Derudover kan der kun opnås dispensation til regulering af rågekolonier, som ligger nærmere end 200 meter til boligområder. Dispensation gives, når det vurderes, at støj fra rågekolonier i de tidlige morgentimer i yngleperioden kan være til fare for menneskers sundhed. Den nuværende regulering koordineres af Sydfyns Jægerkreds og udføres af skytter fra lokale jagtforeninger.

Jægerforbundet koordinerer også, uden involvering af kommunen, skydning af rågeunger på private arealer".

I Fyns Amts Avis fra 4. november sidste år fik beslutningen følgende overskrift: Halvdelen af rågerne er skudt: Nu skal jægerne spare på krudtet. Se [her](#)

Ikke mange har set dette sjældne syn. Rågeparret fodrer ungerne. Foto: Erik Thomsen.

Under forårets Rågeoptællinger ses de første anemoner og lærkesporer. Her hvidpletet af de trækronebeboende Råger.

På næste side ses Rågekolonierne i Svendborg 2004-2025. Optalt som antal formodet beboede reder ~ par. Orange farve markerer, hvor Jægerråd Svendborgs regulerer.

Mine Rågeoptællinger hvert forår over mere end 20 år har givet mig mange gode oplevelser. Her ses de første engkabbelejer blomstre, her høres den første Gransanger, her flakser den første citronsommerfugl, her følges bøgens udspring og her nydes skovbundens anemone- og lærkesporeflor. Her følges naturens dagbog gennem en lille måneds tid med Rågerne som uundværlig lydkulisse. Kort sagt: Foråret er over os. Det er et af de mest livsbekræftende budskaber i tilværelsen for en naturglad fynbo-selv midt i en biodiversitetskrise.

	Lokalitet	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Pavevænge, Lehnskov	12	5	8	8	3	20	5	7	8	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Svendborg Storcenter Nybolig	2	7	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Aldersro, Vandværksvej	11	14	11	9	11	12	37	19	14	8	29	41	42	20	0	27	52	34	5	0	0	0
4	Christiansmindeskoven	57	49	97	77	79	54	63	76	89	63	44	69	44	49	40	42	0	0	0	0	0	0
5	Hallindskov	131	97	112	121	148	162	136	143	94	87	74	70	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Rubjerg Skov vest	158	131	165	157	153	203	186	147	156	114	71	122	100	104	113	120	109	93	142	116	67	32
7	Rubjerg Skov øst	27	22	31	33	25	35	40	44	57	57	40	79	85	112	58	65	68	93	76	71	55	18
8	Tyveskoven	32	32	42	42	30	17	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
9	Tankefuld	174	188	204	203	207	229	210	219	184	186	206	224	242	202	245	210	191	220	0	0	0	0
10	Politistationen, Tvedvej	76	62	71	57	43	48	33	45	31	34	43	36	26	19	30	22	11	10	0	0	0	12
11	Holbølsminde og Christianshøj	41	47	54	55	47	62	74	82	61	42	50	47	40	47	59	43	35	42	56	55	33	61
12	Rottefældeskoven, Tvedvej øst	54	54	74	71	89	84	87	49	31	32	25	29	26	24	31	11	0	0	0	0	0	0
13	Rottefældeskoven, Tvedvej vest	20	28	47	62	79	69	53	47	29	26	37	25	11	9	8	4	0	0	0	0	0	0
14	Store Byhave	69	60	69	56	47	73	94	104	74	88	108	149	159	144	89	90	90	138	116	119	120	129
15	Skovsbo	30	29	39	50	33	43	63	103	106	74	41	54	42	18	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Smørmoseskov, Thurø	62	91	106	121	135	118	113	123	109	100	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Åbyskov/Vængemose syd	108	40	110	94	92	140	110	100	52	67	35	57	83	6	12	30	40	36	38	60	33	41
18	Åbyskov/Vængemose nord	28	34	30	22	20	13	8	11	60	14	7	6	5	7	9	25	32	40	45	61	62	41
19	Kohave ved Troense	52	62	38	35	37	28	12	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Horseskov	35	20	21	19	19	23	15	14	5	15	11	8	13	12	7	7	22	18	6	0	0	0
	I alt	1179	1072	1334	1285	1293	1433	1343	1338	1165	1010	882	1013	973	773	701	696	650	724	475	482	370	335
21	Byparken		1	0	1	5	8	10	14	10	14	3	0	5	3	5	4	5	6	12	10	9	13
22	Tipsgården, Hellegårdsvej		2	0	4	3	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
23	Østerskov, Thurø			16	13	6	4	0	2	4	9	111	92	80	102	127	118	105	107	111	78	0	0
24	St. Byhavevej v/Kobberbækken			5	8	11	42	48	44	60	47	85	66	18	26	82	72	18	21	15	2	4	10
25	Broerne, Skovsbovej				2	22	0	0	0	0	0	0	4	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0
26	Fruerskovvej ved nr. 33				5	9	8	3	4	6	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Åbyskov, Dalmosevej nr. 6 og 8					16	0	0	3	28	3	17	3	0	37	41	27	31	44	22	12	34	34
28	Neergårdsmindeskoven, Thurø					15	14	0	0	3	3	10	24	8	4	3	0	0	0	0	0	0	0
29	Voldgade, P-plads						1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Ryttervej /Wandallsvej						1	0	1	0	0	6	2	1	0	0	1	0	0	0	3	8	0
31	Gyldenbjergsvej ved Vestre Skole						1	2	3	5	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Egensevej ved nr. 3							1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Svendborg Idrætscenter								6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Midtermosen, Thurø								17	9	18	13	8	14	6	6	8	9	15	11	27	62	26
35	Nyborgvej ved Ørkild								15	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	9
36	Caroline Amalie, Plejecenter								4	17	10	24	17	17	17	20	21	41	61	58	49	42	33
37	Strandvej/Skt. Jørgens Park									5	6	9	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Rantzausminde, Efterskolevej									1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Skovsbo, syd for Skovsbovej									11	8	0	2	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Tved, Hellet ved nr. 99										20	12	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Tved, Bjørmøvej ved nr.68											2	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0
42	Frederiksgade, ved jernbanen											1	3	3	2	2	0	0	0	0	0	0	0
43	Braten Skov v. broen												11	45	138	87	110	66	116	148	155	166	147
44	Skovsbovej ved nr. 61												1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Odensevej ved nr. 34												1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	Tved Præstegårdshave												3	3	0	0	0	0	0	2	5	0	0
47	Thomasminde													7	10	13	3	0	0	0	0	0	0
48	Rantzausminde Børnehave													7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	Høje Bøge													6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Dronningholmsvej													3	6	22	24	24	16	0	0	4	0
51	Rantzausmindevej ved nr. 148													1	3	2	0	0	0	0	0	0	0
52	Christinedalskoven													-	63	48	47	27	0	0	0	0	0
53	Sofielundskoven														3	5	9	0	0	0	0	0	0
54	300 m nord for Skovsbo Strand														1	0	0	0	0	0	0	0	0
55	Mølleskov, Lehnskov															+	11	4	55	0	0	0	0
56	Egense Stationsvej ved nr.1																6	0	0	0	0	0	0
57	Viebæltet																6	0	0	0	0	0	0
58	Sandalsparken																-	-	-	12	18	11	30
59	Thurø Boldklub																			26	19	15	20
60	Fredens Kirkegård																					7	18
61	Thurø ved Høgevænget 8																					-	34
	I alt	1179	1075	1355	1318	1380	1512	1408	1451	1333	1157	1176	1273	1202	1199	1167	1164	980	1165	902	861	734	709
	Redegennemsnit pr koloni	59,0	48,9	61,5	50,7	51,1	56,0	56,3	50,0	41,7	39,9	39,2	38,6	33,4	37,5	38,9	41,4	49,0	61,3	47,5	45,3	36,7	37,3

